

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.395/2022/6.

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Könczöl Lászlóné dr. Papp Marian ügyvéd (cím2)

Az alperes:

alperes1 Korlátolt Felelősségű Társaság (cím3)

Az alperes képviselője:

Gergye Ügyvédi Iroda (cím4; ügyintéző: dr. Gergye Attila Sándor ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 17.G.40.909/2022/8.

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

[1] Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 96.834 forint és annak 2022. február 27-től a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:49. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kártérítés címén. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy 2021 februárjában megbízta az alperest egy 105.000 forint értékű csomagküldemény Ausztriába szállításával. Állítása szerint a csomag felvétele „Belföldi futárpostai szállításra” elnevezésű általános szerződési feltételek (a továbbiakban: belföldi ÁSZF) 6.2. pontja szerint történt. A csomag elveszett, mellyel összefüggésben az alperes 3.606 forintot ajánlott fel kártérítésként, melyet nem fogadott el. Követelése jogi alapjaként a Ptk. 6:137. §-át, a 6:142. §-át, a 6:257. §-át és a 6:268. §-át jelölte meg, érvelése szerint a belföldi ÁSZF 8.1.2. pontjából következően a csomag elvesztése esetén a Ptk. szabályai alkalmazandók. Fuvarlevelet nem állítottak ki és írásbeli fuvarozási szerződést sem kötöttek, ezért a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. törvényerejű rendelet (CMR Egyezmény) nem alkalmazható. E körben hivatkozott a CMR Egyezmény 7. cikk 3. pontjára – utalva a 6. cikk 1. pont k) alpontjában foglaltakra.

II.

[2] Az alperes 3.603 forintot elismert, míg ezt meghaladóan kérte a kereset elutasítását. Érvelése szerint a felek jogviszonyára nem a Ptk., hanem a CMR Egyezmény, továbbá a nemzetközi árufuvarozásra alkalmazandó „Szolgáltató Általános Szerződési Feltételei a „Kiválasztott országok”-ra Európán belüli nemzetközi „CLASSIC EUROPE” és „CLASSIC SHOP” szolgáltatásokra” elnevezésű általános szerződési feltételei (a továbbiakban: nemzetközi ÁSZF) az irányadók, ezért a felperes tévesen alapítja a Ptk.-ra az igényét. A CMR Egyezmény 23. cikk 3. pontja és a nemzetközi ÁSZF 9.1. pontja alapján csak 3.603 forint erejéig alapos a követelése.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.603 forintot és annak 2022. február 27-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a kereset elutasította. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 137.008 forint perköltséget.

III.1.

[4] Határozatában tényként állapította meg, hogy a felperes 2021. február 26-án a csomagnet.hu internetes felületen egy futballcipőt tartalmazó küldemény ausztriai címre való szállításával bízta meg az alperest és az internetes megrendeléssel az alperes általános szerződési feltételeit elfogadta.

[5] Az alperes által alkalmazott nemzetközi ÁSZF 9.1.a) pontja szerint közúti fuvarozás esetén a küldemény elvesztéséért való felelősség limitált, annak mértéke a CMR Egyezmény alapján meghatározott minimális összeg, kivéve, ha kötelező kötelezettségvállalás alkalmazandó, vagy az alperes kifejezetten írásban ilyen eltérést nyújt, vagy az ügyfél „felülbiztosítást” vásárol.

[6] A felperes érdeklődésre az alperes arról tájékoztatta, hogy a csomag elveszett, egyúttal közölte, hogy a nemzetközi ÁSZF és a CMR Egyezmény alapján 3.603 forint kártérítésre jogosult, mivel a küldemény súlya nem volt több, mint 1 kg.

[7] A felperes 2021. május 12-én felszólította az alperest 96.834 forint kártérítés és 35.000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére, melynek az alperes nem tett eleget.

III.2.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a jogvitára a nemzetközi ÁSZF (5/A/2 alatti irat) az irányadó, mivel a belföldi ÁSZF (3/F/5 alatti irat) kizárólag a belföldi szolgáltatásokra alkalmazandó, és a perbeli esetben Magyarországról egy ausztriai címre kellett szállítani a csomagot.

[9] A nemzetközi ÁSZF 9.1. a) pontjának rendelkezései szerint közúti szállítás esetén a küldemény elvesztéséért való alperesi felelősség a CMR Egyezmény alapján meghatározott minimális összegig terjed.

[10] Rámutatott arra is, hogy a CMR Egyezmény alkalmazásának a felek közötti szerződés részévé váló nemzetközi ÁSZF 9.1. pontjának hiányában is helye van, mivel a CMR Egyezmény 1. cikke szerint az minden olyan szerződésre érvényes, amely áruknak közúton járművel díj ellenében végzett szállításáról szól, ha az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely két különböző állam területén van, amelyek közül legalább az egyik szerződő állam.

[11] A felperes tévesen hivatkozott a fuvarlevél hiányára, mivel a CMR Egyezmény 4. cikke szerint ez a hiány nem érinti sem a fuvarozási szerződés létét, sem annak érvényességét, arra továbbra is az Egyezmény rendelkezései érvényesek. A Ptk. szabályai csak azon kérdésekre irányadóak, melyekre a CMR mint nemzetközi egyezmény nem tartalmaz rendelkezést. Utalt arra, hogy a Ptk. rendelkezései szerint is – kompenzáció nélkül – kizárhatók vagy korlátozhatók a szerződésszegés jogkövetkezményei, ez alól a Ptk. 6:152. §-a csak a szándékosan okozott, továbbá emberi életet, testi épséget vagy egészséget megkárosító szerződésszegésért való felelősség jelent kivételt.

[12] A CMR Egyezmény 23. Cikk 3. pontja szerint a kártérítés nem lehet több, mint a hiányzó bruttó súly minden kilogrammja után 8.33 elszámolási egység. Az alperes 5. sorszám alatt előterjesztett beadványa szerinti számítás szerint – amelyetösszecszerűségében a felperes nem vitatott – 3.603 forint kártérítés illeti meg a felperest, míg az ezt meghaladó igénye alaptalan. A késedelmi kamat kezdő időpontját az alperes nem tette vitássá, míg annak mértékét a Ptk. 6:48. §-án alapul.

IV.

[13] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és a keresetének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[14] Érvelése szerint a csomagfeladás során a nyilvánvaló külföldre történő szállítás ellenére semmiféle külön tájékoztatást nem kapott, szó sem volt CMR Egyezményről, illetőleg felülbiztosítási lehetőségről. A feladáshoz el kellett fogadnia az alperes általános szerződési feltételeit, azonban állítása szerint nem a nemzetközi ÁSZF-et „fogadtatta el vele” a csomagnet.hu.

[15] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően „próba” csomagfeladást kezdeményezett a csomagnet.hu oldalon a perbeli csomagfeladással azonos mozzanatokkal. A megrendelés végén a belföldi ÁSZF elfogadásának lehetősége „ugrik fel”, amelynek egyetlen rendelkezése sem utal a CMR Egyezményre. Mindezek alátámasztására fellebbezéséhez csatolta a feladás lépéseiről készült képeket.

[16] Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a CMR Egyezmény 4. cikkét. A CMR Egyezmény szerint ugyanis a fuvarozási szerződésnek, illetőleg annak hiányában a felek megállapodásának tartalmaznia kell az 5-7. cikkeken felsorolt kötelező tartalmi elemeket, így a 6. cikk 1.k) pontja szerinti nyilatkozatot is arról, hogy a fuvarozás – minden ellentétes kikötés ellenére – az Egyezmény rendelkezései alá esik. A 7. cikk 3. pontja szerint pedig a fuvarozó felel minden költségért és kárért, amely az áru felett rendelkezésre jogosultat – a nyilatkozat hiánya következtében – éri. Mindebből az következik, hogy a nemzetközi ÁSZF elfogadásának hiányában az nem vonatkozik a jogviszonyra, ezért arra nem is alapíthatta volna a döntését az elsőfokú bíróság.

[17] Az elsőfokú eljárásban nem került tisztázásra, hogy pontosan milyen tartalmú ÁSZF-et fogadott el, holott a felek e körben eltérően nyilatkoztak. Álláspontja szerint az alperes felelőssége, ha a csomagfeladási lehetőségek nem megfelelő ÁSZF elfogadását teszik lehetővé. A hatályon kívül helyezés a csomagfeladás körülményeinek, illetőleg lehetőségeinek pontos tisztázása érdekében szükséges.

[18] Észrevételezte, hogy a cég1 Kft. nyilvánvalóan szerződéses kapcsolatban áll az alperessel, aki ezért nem hivatkozhat arra, hogy az nem az ő szolgáltatása. Ha az alperes maga sincs tisztában azzal, hogy miként történik a csomagfelvétel és nem ellenőrzi a részére közvetítői szolgáltatást végző partner programját, helyes működését, akkor arra sem hivatkozhat, hogy szabályosan történt a csomagfelvétel. Hangsúlyozta, hogy a próbafeladás során derült ki számára, hogy a csomagnet.hu oldal a belföldi ÁSZF-et fogadtatja el, függetlenül attól, hogy belföldi vagy külföldi a szállítás.

V.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelme – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a csomagnet.hu nem az ő szolgáltatása, de valóban csak úgy kerülhet feladásra egy küldemény, ha az általános szerződési feltételei elfogadásra kerülnek. A nemzetközi ÁSZF-je – mely utal a CMR Egyezményre és a felülbiztosítás lehetőségére is – mind a dpd.hu, mind a csomagnet.hu felületen elérhető, azt a felperes a szolgáltatás megrendelésével elfogadta. Helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság a CMR Egyezmény 1. cikkét is, hiszen a felek között nem vitásan „nemzetközi közúti áruszállítás jött létre”, így a jogvita elbírálható a nemzetközi ÁSZF alkalmazása nélkül, kizárólag a CMR Egyezmény alapján.

[20] A felperes az elsőfokú eljárásban nem állította, hogy nem kapott tájékoztatást a csomag elvesztésének következményeiről – melyet egyébiránt a CMR Egyezmény szabályoz – és nem indítványozott bizonyítást arra vonatkozóan, hogy melyik ÁSZF-et fogadta el. E körben a másodfokú eljárásban bizonyítékot nem terjeszthet elő és bizonyítást sem indítványozhat a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 373. § (1)-(2) bekezdései alapján.

[21] A CMR Egyezmény fellebbezésben hivatkozott 7. cikk 3. pontja a nyilatkozat hiánya miatti károkról rendelkezik, a felperes azonban nem ilyen alapon terjesztett elő kárigényt, hanem a küldemény elvesztése miatt.

VI.

[22] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

[23] A fellebbezés nem alapos.

VIII.

[24] A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult, az ítéltábla elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. Ebben a körben abból kellett kiindulni, hogy a Pp. 381. §-a értelmében a hatályon kívül helyezésnek akkor van helye, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetve kiegészítése.

[25] A felperes eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta a csomagfeladás körülményeit, így azt sem, hogy milyen tartalmú ÁSZF-et fogadott el a feladás során. A felperes azonban az elsőfokú eljárás során nem tett arra vonatkozó tényállítást, hogy kifejezetten a belföldi ÁSZF-et fogadta el a csomagfeladás során, csupán kijelentette, hogy a jogviszonyra a belföldi ÁSZF az irányadó, továbbá bizonyítási indítványt sem terjesztett elő a csomagfeladás körülményeinek, menetének a vizsgálatára. A bíróság a Pp. 2. §-ba foglalt rendelkezési elv érvényre juttatása érdekében a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, melyből következően – felperesi tényállítás és bizonyítási indítvány hiányában – az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta a csomagfeladás menetét, körülményeit, ezért ezzel összefüggésben lényeges eljárási szabályt sem sértett.

[26] A felperes egyéb eljárási szabálysértésre nem hivatkozott és az ítéltábla hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát sem észlelt, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

IX.

[27] Az elsőfokú bíróság a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével és annak indokaival az ítéltábla egyetért, a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira, és a fellebbezésben foglaltakra tekintettel csak az alábbiakkal egészíti ki azokat.

IX.1.

[28] A felperes első ízben a fellebbezésében állította – és kívánta bizonyítani a próbafeladás adataival –, hogy nem az alperes által hivatkozott nemzetközi ÁSZF-et, hanem kifejezetten a belföldi ÁSZF-et fogadta el. Ez tehát egyrészt új tényállítás, mivel az elsőfokú eljárásban – a fent kifejtettek szerint – ilyen állítást nem tett, másrészt a próbafeladással kapcsolatos bizonyítékok csatolása utólagos bizonyításnak minősül.

[29] A Pp. 373. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során főszabály szerint a keresetet megváltoztatni nem lehet és utólagos bizonyításnak nincs helye. A Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében a fellebbezésben már csak olyan új tény előadása lehetséges, amely az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fél tudomására vagy következett be, és a felet önhiba nem terheli a tényállítás korábbi megtételének hiánya miatt. A Pp. 373. § (3) bekezdése értelmében pedig a fél akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a (2) bekezdés szerinti tény bizonyítására, vagy a keresete, ellenkérelme alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a tudomására vagy keletkezett.

[30] A fenti eljárási szabályok szerint tehát a főszabály a keresetváltoztatás tilalma, ennek értelmében utólagos bizonyításnak sincs helye. A Pp. 373. §-a kifejezetten meghatározza azokat a kivételeket, amikor ezt a főszabállyal szemben megengedi. A (2) és (3) bekezdésének egymásra épülő rendelkezései az új és a már előadott tényekhez kapcsolják a keresetváltoztatás, valamint az utólagos bizonyítás lehetőségét és szabályait. Az új tény állítása a Pp. módosítását követően ugyan már nem minősül kereset-, illetve ellenkérelem-változtatásnak, a fellebbezésben azonban ettől függetlenül is csak kivételesen lehet új tényre hivatkozni: akkor, ha az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező tudomására, vagy következett be, feltéve, hogy elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna. A felperes ehhez képest semmilyen előadást nem tett arra vonatkozóan, még csak nem is valószínűsítette, hogy a fellebbezésében állított új tény – azaz, hogy kifejezetten a belföldi ÁSZF-et fogadta el – önhibáján kívül az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutott tudomására. Ebből az is következik a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján, hogy az adott esetben utólagos bizonyításnak – azaz próbafeladással kapcsolatos bizonyítékok felhasználásának – sincs helye.

[31] Csak utal arra az ítéltábla, hogy a Pp. 373. § (4) bekezdése akkor is engedélyezi az utólagos bizonyítást, ha az elsőfokú bíróság a felekkel előzetesen nem közölte az ítéletben hivatalból figyelembe vett tényt vagy a felektől eltérő jogszabály értelmezését, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérési szándékát, míg az (5) bekezdés másodfokú anyagi pervezetése miatt, ha a másodfokú bíróság közöl a felekkel általa hivatalból észlelt tényt vagy a felektől és az elsőfokú bíróságtól is eltérő jogértelmezést, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérés szükségességét. Ezen szabályok alkalmazásának szükségessége azonban az adott esetben nem merült fel.

IX.2

[32] A fentiekből következően az ítéltáblának abból kellett kiindulni, hogy a felek között létrejött szerződésre az alperes által csatolt és a szerződés részévé vált nemzetközi ÁSZF szabályait kell alkalmazni. Helyesen foglalt tehát állást e körben az elsőfokú bíróság arról, hogy kizárólag belföldi szolgáltatásokra irányadó a belföldi ÁSZF, hiszen annak hatálya a belföldi szolgáltatásokra terjed ki. Az adott esetben a fuvarozás magyarországi címről ausztriai címre történő kézbesítésre irányult, így a felek jogviszonyára vonatkozóan a belföldi ÁSZF alkalmazása fel sem merülhet. Mindebből az is következik, hogy nem vezethetett

eredményre a fellebbezés azon érvelése sem, hogy a CMR Egyezmény nem irányadó a felek jogviszonyára, hiszen a nemzetközi ÁSZF azt – a felek által sem vitatottan – kifejezetten alkalmazni rendeli.

[33] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a CMR Egyezmény alkalmazásának a nemzetközi ÁSZF 9.1. pontjának hiányában a CMR Egyezmény 1. cikke alapján is helye van, figyelemmel arra, hogy nem volt vitás, hogy a felek között az áruk közúton történő szállítására vonatkozó szerződés jött létre és az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely két különböző Állam területén volt, amelyek közül legalább az egyik Szerződő Állam (CMR Egyezmény 1. cikk 1. pontja).

[34] A felperes fellebbezésében azzal is érvelt, hogy a CMR Egyezmény 7. cikk 3. pontja értelmében is köteles megtéríteni az alperes az elveszített áru teljes értékéért, mivel a fuvarlevél nem tartalmazta a 6. cikk 1. pont k) alpontjába foglalt nyilatkozatot. Helyesen hivatkozott azonban a fellebbezési ellenkérelmében az alperes arra, hogy a CMR Egyezmény 7. cikk 3. pontja a nyilatkozat hiánya miatti károkról rendelkezik, azonban a felperes nem a nyilatkozat hiánya következtében felmerült kárát, hanem a küldemény elvesztése miatti kártérítési igényét kívánta érvényesíteni.

IX.3.

[35] A fuvarozási szerződésekre irányadó joganyag többretegű, a Ptk. csak a fuvarozási szerződések általános szabályait tartalmazza; a részletszabályok fuvarozási ágak és a fuvarozás belföldi vagy nemzetközi jellege szerint is differenciáltak. A nemzetközi fuvarozás esetén elsődlegesen a nemzetközi ágazati fuvarjogi szabályt, ezt követően a belföldi ágazati fuvarjogi szabályt, végül a Ptk.-t kell alkalmazni. A közúti fuvarozás esetén a nemzetközi fuvarozást elsődlegesen a CMR szabályozza.

[36] A fentiek alapján helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. szabályai csak azon kérdésekre irányadóak, melyekre a CMR Egyezmény mint nemzetközi egyezmény nem tartalmaz rendelkezést.

[37] A fuvarozó károkért fennálló kártérítési felelősségét illetően a CMR Egyezmény egyértelmű korlátozást tartalmaz, amellyel kapcsolatban a jogszabály 23. cikk 3. pontját is helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság. A levezetett számítást és az annak eredményeként kapott kártérítési összeget a felperes fellebbezésében nem is tette vitássá.

X.

[38] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

XI.

[39] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült 40.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Az ügyvédi munkadíj mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése és a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján a jogorvoslati eljárás kisebb munkaterhére tekintettel mérsékelt összegben állapította meg.

Budapest, 2023. április 18.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.
dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

előadó bíró
bíró